

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ:

«Υποτιτλισμός στα ελληνικά με δημιουργία αγγλικού template της αγγλικής ομιλίας του
Alain de Botton με τίτλο *Why You Will Marry the Wrong Person* και σχολιασμός της
διαδικασίας.»

Ονοματεπώνυμο: Άννα-Σωτηρία Παπακωσταντή

Αρ. Μητρώου: Ξ2020059

Επιτροπή Εποπτείας:

Βιλελμίνη Σωσώνη (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

Σταύρος Κοζομπόλης (Ακαδημαϊκός Υπότροφος)

Κέρκυρα, Αύγουστος 2024

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η εξ ακοής δημιουργία του template και η μετάφραση στην ελληνική γλώσσα της αγγλικής ομιλίας του Αλαίν ντε Μποττόν με τίτλο *Why You Will Marry the Wrong Person*. Ειδικότερα, μετά από μία σύντομη παρουσίαση του θέματος του βίντεο και του ομιλητή, παρατίθεται συνοπτικά το πλαίσιο στο οποίο αναπτύχθηκε και εξελίσσεται ο υποτιτλισμός ως είδος οπτικοακουστικής μετάφρασης, η σημασία του στον σημερινό παγκοσμιοποιημένο και πολύγλωσσο κόσμο, όπως και η θέση παγκόσμιων φορέων απέναντι σε αυτόν και το ζήτημα της προσβασιμότητας. Γίνεται, επίσης, αναφορά στις οδηγίες που ακολουθήθηκαν, αλλά και τα προγράμματα που χρησιμοποιήθηκαν. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα κυριότερα προβλήματα που προέκυψαν τόσο κατά την δημιουργία του template όσο και της μετάφρασής του, συνοδευόμενα από τους τρόπους αντιμετώπισής τους και πίνακες παραδειγμάτων, στις περιπτώσεις όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο. Συγκεκριμένα, αναφορικά με την δημιουργία του template, επικεντρωθήκαμε στα ζητήματα χρονισμού με βάση τον ήχο (timing to audio), χρονισμού με αλλαγή πλάνου (timing to the shot change) και ζητήματα χωροχρόνου (χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο και χαρακτήρες ανά γραμμή)· ενώ, σχετικά με την μετάφραση, θίξαμε τις αλλαγές που ήταν απαραίτητο να πραγματοποιηθούν στο template, κατόπιν υιοθέτησής του, όπως και προβλήματα λεξικά, ορολογίας, χωροχρονικά, γραμματικά και μεταγραφής.

Λέξεις-κλειδιά: Οπτικοακουστική μετάφραση, υποτιτλισμός, δημιουργία template, μετάφραση, χωροχρονικοί περιορισμοί, μετατροπή

Abstract

The aim of this thesis is to create a template by ear and translate Alain de Botton's English speech titled *Why You Will Marry the Wrong Person* into Greek. Following a brief introduction to the video's theme and speaker, the thesis provides an overview of the development and evolution of subtitling as a form of audiovisual translation, emphasizing its importance in today's globalized and multilingual world. It also discusses the stance of global organizations on subtitling and accessibility issues. The thesis further outlines the guidelines followed as well as the software tools utilized in the process. The main challenges encountered during both the template creation and its translation are then presented, along with the strategies employed to address them, supplemented by example tables where necessary. Specifically, in creating the template, we focused on timing issues related to audio, shot changes, and spatial-temporal aspects such as characters per line and reading speed. Regarding the translation, the thesis examines the necessary modifications made to the template, as well as lexical, terminological, spatial-temporal, grammatical, and transcription challenges.

Key words: Audiovisual translation, subtitling, template creation, translation, spatio-temporal issues, conversion

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη.....	2
Abstract.....	3
Πίνακας περιεχομένων.....	4
Εισαγωγή.....	4
1. Πλαίσιο της εργασίας.....	6
2. Δημιουργία template.....	9
2.1 Προβλήματα κατά την δημιουργία του template.....	10
2.1.1 Ζητήματα χρονισμού με βάση τον ήχο (timing to audio).....	11
2.1.2 Ζητήματα χρονισμού με αλλαγή πλάνου (timing to the shot change)....	12
2.1.3 Χωροχρονικά ζητήματα.....	14
3. Μετάφραση του template στα ελληνικά.....	19
3.1 Τεχνικές αλλαγές στο template.....	20
3.2 Μεταφραστικά προβλήματα.....	22
3.2.1 Λεξικό επίπεδο.....	23
3.2.2 Απόδοση ορολογίας.....	26
3.2.3 Χωροχρονικά ζητήματα.....	27
3.2.4 Γραμματικά ζητήματα.....	30
3.3 Μεταγραφή.....	33
Επίλογος.....	34
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία.....	35
Ελληνική Βιβλιογραφία.....	37

Εισαγωγή

Η αγάπη. Η υψηλότερη μορφή τέχνης. Είτε την αντιμετωπίζουμε ως μια δύναμη που καθοδηγεί την ψυχή προς την αλήθεια και την ομορφιά (Πλάτωνας) είτε ως μορφή ενάρετης φιλίας (Αριστοτέλης) είτε ως μαγεία και παγίδα ταυτοχρόνως (Οβίδιος) είτε ως λύτρωση και μεταμόρφωση (Σαιξπηρ), πρόκειται για ένα συναίσθημα που υπερβαίνει τα όρια του πολιτισμού, της ιστορικής περιόδου και της ατομικής εμπειρίας, κεντώντας το δικό της κλαδί στο δέντρο της ανθρώπινης ύπαρξης. Η διαρκής της σημασία γοήτευσε και εξακολουθεί να γοητεύει φιλοσόφους, συγγραφείς και στοχαστές στο πέρασμα των αιώνων.

Με τη σειρά του ο Αλαίν ντε Μποττόν χρωματίζει με τα δικά του πινέλα το μωσαϊκό των έργων περί αγάπης και ανθρώπινων σχέσεων δημοσιεύοντας βιβλία, βίντεο, αλλά και podcasts. Στόχος της παρούσας ομιλίας του με τίτλο “Why You Will Marry the Wrong Person” είναι όχι μόνο να δώσει συμβουλές, αλλά και να παράσχει παρηγοριά, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά στο πρώτο λεπτό, να μετασχηματίσει απόψεις και στάσεις μας απέναντι αφενός στην έννοια του ιδανικού συντρόφου και αφετέρου απέναντι στον ίδιο τον ορισμό της αγάπης και της συντροφικότητας. Παράλληλα, μέσω της βαθιάς ψυχολογικής και συναισθηματικής του προσέγγισης, μας διδάσκει καλώντας μας να εξερευνήσουμε τις βαθύτερες αιτίες συναισθημάτων όπως τα νεύρα, η απαισιοδοξία, η απογοήτευση, ο φόβος και η ταπείνωση θίγοντας ταυτοχρόνως ζητήματα όπως οι οικογενειακές και φιλικές σχέσεις, η εξάρτηση, η οικειότητα, ο συμβιβασμός, η ψυχολογική και συναισθηματική ωριμότητα.

Γεννημένος στη Ζυρίχη της Ελβετίας όπου έζησε τα πρώτα 12 χρόνια της ζωής του προτού μετακομίσει μόνιμα στο Ηνωμένο Βασίλειο, έχει παράξει το έργο του στην αγγλική γλώσσα χρησιμοποιώντας καθημερινό λεξιλόγιο, μιλώντας και γράφοντας ανοιχτά και απλά, με ύφος άμεσο, αλλά επιστημονικό και μετρημένο ταυτόχρονα, ενώ μετρά 6 βιβλία best-seller: *Essays in Love* (1993), *How Proust Can Change Your Life* (1997), *The Consolations of Philosophy* (2000), *The Art of Travel* (2002), *The Architecture of Happiness* (2006) και *The Course of Love* (2016). Χάρη στο χιούμορ, τη μεταδοτικότητα και το λέγειν του έχει καταφέρει να εισάγει την φιλοσοφία στην καθημερινή ζωή εκλαϊκευοντάς την, ενώ εξελέγη εταίρος (Fellow)

της Βασιλικής Εταιρείας Λογοτεχνίας (Royal Society of Literature) του Ηνωμένου Βασιλείου το 2011.

Επέλεξα να υποτιτλίσω την παρούσα ομιλία στα ελληνικά, αφού δημιουργήσω το template των αγγλικών υποτίτλων, δεδομένου ότι είμαι μεγάλη οπαδός του έργου του The School of Life, που, όπως αυτοχαρακτηρίζεται και στην ιστοσελίδα του, συνιστά «έναν παγκόσμιο οργανισμό που βοηθά τους ανθρώπους να ζήσουν μια πιο ολοκληρωμένη ζωή» (The School of Life, 2024), συζητώντας απλά καθημερινά προβλήματα μέχρι και βαθιά ψυχολογικά, υπαρξιακά, θρησκευτικά και άλλα ζητήματα, καθώς και του ιδρυτή του, Αλαίν ντε Μποττόν, ο οποίος είναι Ελβετός φιλόσοφος και συγγραφέας που διδάσκει φιλοσοφία στο London University. Επιπλέον, είχα ασχοληθεί και στο παρελθόν με ομιλίες του σύγχρονου αυτού φιλοσόφου, υποτιτλίζοντας στα ελληνικά την ομιλία του “Alain de Botton on Sex” στο πλαίσιο πανεπιστημιακής εργασίας. Ειδικότερα, η εν λόγω ομιλία πραγματοποιήθηκε κατόπιν αιτήματος για ένα event της Google στο Λονδίνο το 2017 ως περαιτέρω ανάλυση της δημοσίευσής του με τον ίδιο τίτλο στην αμερικανική εφημερίδα *The New York Times* τον Μάιο του 2016, ενώ ανέβηκε στο κανάλι του The School of Life στις 13 Αυγούστου του 2017, με υπότιτλους να είναι διαθέσιμοι σε 6 γλώσσες (Γερμανικά, Ισπανικά, Ιταλικά, Πορτογαλικά, Ρωσικά και Σερβικά). Ωστόσο, οι εν λόγω υπότιτλοι συνιστούν κλειστές λεζάντες (CC), δηλαδή υπότιτλους που μπορούν να ενεργοποιηθούν από τους θεατές και περιλαμβάνουν όχι μόνο διάλογο, αλλά και σχολιασμό ηχητικών εφέ και λοιπές πληροφορίες για να βοηθηθούν οι θεατές που είναι Κ/κωφοί ή βαρήκοοι. Επομένως, δεν χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας.

1. Πλαίσιο της εργασίας

Η εμφάνιση του υποτιτλισμού ταυτίζεται με την απαρχή του κινηματογράφου, τον βωβό κινηματογράφο, με την μορφή μεσοτίτλων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα συνιστούν οι ταινίες: *Φάουστ* (Faust – eine deutsche Volkssage) του 1926 και *Νοσφεράτου, μια συμφωνία τρόμου* (Nosferatu – Eine Symphonie des Grauens) του 1922, η οποία συγκαταλέγεται στα σημαντικότερα έργα του βωβού κινηματογράφου. Οι πρώτοι μεσοτίτλοι ήταν απλοί, σύντομοι και ζωτικής σημασίας ώστε το κοινό να μπορέσει να κατανοήσει την ιστορία. Με την πάροδο του χρόνου, ενσωματώθηκαν γραφικά, κινούμενα σχέδια και άλλα οπτικά στοιχεία συμβάλλοντας στην καλλιτεχνική δημιουργία, όπως στην ταινία *Η Αυγή* (Sunrise: A Song of Two Humans) του 1927. Πιο συγκεκριμένα, στο λεπτό 00:13:50 - 00:14:03 έχουμε τον μεσοτίτλο “Couldn’t she get drowned?” όπου, αντί να χρησιμοποιηθούν αποσιωπητικά (“Couldn’t she get... Drowned?”), η λέξη drowned εμφανίζεται με καθυστέρηση ώστε να αντικατοπτριστεί ο δισταγμός της στο να λεχθεί και τελικά χάνεται λιώνοντας σαν να βυθίζεται στον πυθμένα της φαντασίωσης του άντρα που πνίγει την γυναίκα του στην σκηνή που ακολουθεί αμέσως μετά.

Σήμερα, ο υποτιτλισμός, ως είδος οπτικοακουστικής μετάφρασης, χαίρει ταχείας ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια επηρεάζοντας σημαντικά τον τρόπο παραγωγής αλλά και κατανάλωσης περιεχομένου σε διάφορες πλατφόρμες μέσω ενημέρωσης. Η τάση αυτή αποδίδεται στην αυξανόμενη ζήτηση για προσβασιμότητα, την παγκοσμιοποίηση, την εξάπλωση των ψηφιακών μέσων, την εξέλιξη της τεχνολογίας και την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης (AI). Ο υποτιτλισμός, που παλαιότερα αποτελούσε εξειδικευμένη υπηρεσία, έχει διευρυνθεί, επιτρέποντας σε κοινό παγκοσμίως να έχει πρόσβαση και να κατανοεί περιεχόμενο σε διαφορετικές γλώσσες.

Στο πλαίσιο ενός παγκοσμιοποιημένου κόσμου, ο υποτιτλισμός συνιστά, επίσης, το κλειδί για τη διαπολιτισμική κατανόηση. Η άνοδος παγκόσμιων πλατφορμών όπως το Netflix, το Amazon Prime και το Disney+ έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην άνοδο της πολύγλωσσης εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας (Leermakers, 2023). Οι εν λόγω πλατφόρμες προσφέρουν περιεχόμενο από διάφορα μέρη του κόσμου, μεταφρασμένο και υποτιτλισμένο σε πολλές γλώσσες, γεγονός που

όχι μόνο επιτρέπει στις διεθνείς ταινίες, τηλεοπτικές σειρές και βίντεο να φτάσουν σε ένα ευρύτερο παγκόσμιο κοινό, αλλά ταυτόχρονα προωθεί τις πολιτιστικές ανταλλαγές. Υπό αυτή την έννοια, οι υπότιτλοι και οι λεζάντες δεν μεταφράζουν απλώς λέξεις, γεφυρώνουν πολιτισμούς και προάγουν την αίσθηση της παγκόσμιας κοινότητας.

Ωστόσο, δεν είναι μόνο η ψυχαγωγία που έχει καταστήσει αναγκαία την ανάπτυξη του υποτιτλισμού. Τα ειδησεογραφικά πρακτορεία και οι εταιρικές επικοινωνίες γίνονται όλο και περισσότερο πολύγλωσσες, ώστε να απευθύνονται σε ένα παγκόσμιο κοινό, εντείνοντας με αυτόν τον τρόπο περαιτέρω τη σημασία των υποτίτλων, καθιστώντας τους απαραίτητο εργαλείο στο πεδίο των πολύγλωσσων μέσων ενημέρωσης. Επιπλέον, ο υποτιτλισμός διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην εκμάθηση και κατανόηση γλωσσών. Για όσους μαθαίνουν μια νέα γλώσσα ή για τους οποίους η γλώσσα των μέσων ενημέρωσης δεν είναι η μητρική τους, οι υπότιτλοι παρέχουν πολύτιμη γλωσσική υποστήριξη. Βοηθούν τους θεατές να κατανοήσουν καλύτερα το διάλογο, να διευρύνουν το λεξιλόγιό τους και να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τη σύνταξη και τη γραμματική της γλώσσας. Ακόμη και για τους φυσικούς ομιλητές, οι υπότιτλοι μπορούν να αποσαφηνίσουν διαλόγους που διαφορετικά θα ήταν δύσκολο να κατανοηθούν λόγω της έντονης προφοράς, της γρήγορης ομιλίας ή του θορύβου του περιβάλλοντος.

Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμβάλει στην εν λόγω εξέλιξη προβαίνοντας σε ενέργειες που αντικατοπτρίζουν τη δέσμευσή της για την προάσπιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, και υπογραμμίζουν τον ευρύτερο στόχο της επίτευξης ισότητας και πολιτιστικής πολυμορφίας στην ψηφιακή εποχή. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1808 που τροποποιεί εκείνη του 2010 για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (Audiovisual Media Services Directive, AVMSD), προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αλλαγές στο τοπίο των μέσων ενημέρωσης, οι οποίες οφείλονται στην τεχνολογική σύγκλιση. Οι βασικές επικαιροποιήσεις περιλαμβάνουν την επέκταση των κανόνων στις πλατφόρμες δημοσίευσης βίντεο, την ισχυρότερη προστασία των ανηλίκων και τις ενισχυμένες διατάξεις για τον πλουραλισμό των μέσων ενημέρωσης και την πολιτιστική πολυμορφία. Στόχος της οδηγίας είναι να διασφαλίσει ένα δίκαιο ανταγωνιστικό περιβάλλον για τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση εξισορροπώντας την προστασία των καταναλωτών και την πρόσβαση σε ποικίλο περιεχόμενο. Επιπλέον, με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/882 σχετικά

με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών προβαίνει σε απόπειρα εναρμόνισης των προτύπων προσβασιμότητας σε ολόκληρη την Ένωση. Συγκεκριμένα στο ίδιο το κείμενο της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2019) αναφέρεται:

Ο σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να συμβάλει στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέσω της προσέγγισης των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες ιδίως με την εξάλειψη και πρόληψη φραγμών στην ελεύθερη κυκλοφορία ορισμένων προσβάσιμων προϊόντων και υπηρεσιών που προκύπτουν από αποκλίνουσες απαιτήσεις προσβασιμότητας εντός των κρατών μελών. Αυτό αναμένεται ότι θα οδηγήσει σε αυξημένη διαθεσιμότητα των προσβάσιμων προϊόντων και υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά και θα βελτιώσει την προσβασιμότητα των σχετικών πληροφοριών.

Η εν λόγω οδηγία συνοδεύει την σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες που εγκρίθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2006 (ΣΗΕΔΑΑ) και εντάσσεται στο πλαίσιο βελτιστοποίησης της κοινωνικής ένταξης και της ισότιμης συμμετοχής στην κοινωνία, καθιστώντας αναγκαία την ευρεία εφαρμογή του υποτιτλισμού για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στην Ελλάδα, σε αντίθεση με άλλα ευρωπαϊκά κράτη, η έρευνα αναφορικά με τον υποτιτλισμό εξακολουθεί να είναι περιορισμένη, όπως επιβεβαιώνεται και από διάφορες διδακτορικές διατριβές (Κωστοπούλου-Δίγκα, 2011). Ωστόσο, η εθνική νομοθεσία ευθυγραμμίζεται με τις οδηγίες της ΕΕ ενσωματώνοντάς τις, όπως για παράδειγμα με τον Νόμο 4779/2021, σύμφωνα με τον οποίο, μεταξύ άλλων, οι πάροχοι υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας είναι υποχρεωμένοι να ενισχύουν την προσβασιμότητα των υπηρεσιών τους.

2. Δημιουργία template

Κατά την δημιουργία του template της ομιλίας του Αλαίν ντε Μποττόν με τίτλο *Why You Will Marry the Wrong Person*, ακολούθησα τις κατευθυντήριες γραμμές του Netflix: [Timed Text Style Guide: Subtitle Timing Guidelines](#) (2021), [Timed Text Style Guide: Subtitle Templates](#) (2024) και [Timed Text Style Guide: General Requirements](#) (2022) λόγω της πληρότητας και της ηγετικής τους θέσης στον κλάδο. Οι κατευθυντήριες γραμμές του Netflix είναι σχολαστικά σχεδιασμένες για να αντιμετωπίζουν τις πολυπλοκότητες της δημιουργίας υποτίτλων, προσφέροντας σαφείς οδηγίες σχετικά με τον χρονισμό, το μήκος του κειμένου και την παρουσίαση. Επιπλέον, οι εν λόγω οδηγίες δεν είναι στατικές, αλλά αντιθέτως αναθεωρούνται και ενημερώνονται τακτικά για να αντικατοπτρίζουν τις τελευταίες τάσεις του κλάδου και τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η έμφαση στην ακρίβεια του χρονισμού, ιδίως στον συγχρονισμό του κειμένου με τα οπτικοακουστικά στοιχεία, είναι ζωτικής σημασίας ώστε να διασφαλιστεί ότι οι υπότιτλοι δεν είναι μόνο αναγνώσιμοι αλλά και ότι ενισχύουν την εμπειρία θέασης. Η παγκόσμια παρουσία του Netflix και η εκτεταμένη εμπειρία του με ποικίλο περιεχόμενο επικυρώνουν περαιτέρω την αξιοπιστία των παρόντων κατευθυντήριων γραμμών, καθιστώντας τες μια καθοριστική πηγή για την επαγγελματική δημιουργία υποτίτλων. Το πρόγραμμα επεξεργασίας υποτίτλων που χρησιμοποιήθηκε ήταν το Subtitle Edit, το οποίο διατίθεται δωρεάν, με ρυθμίσεις για 23, 976 fps: 42 χαρακτήρες ανά γραμμή, 17 βέλτιστους χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο, 21 ανώτατο όριο χαρακτήρων ανά δευτερόλεπτο, 833 χιλιοστά του δευτερολέπτου ελάχιστη διάρκεια (20 frames) και Timecode mode: HH:MM:SS:FF. Εντούτοις, λόγω τεχνικών προβλημάτων που δεν μπόρεσαν να επιλυθούν, οι τελικές διορθώσεις, αλλαγές και εξαγωγή του αρχείου πραγματοποιήθηκαν με το πρόγραμμα EZTitles κατόπιν απόκτησης άδειας.

2.1 Προβλήματα κατά την δημιουργία του template

Αρχικά, το γεγονός ότι η ομιλία του παρόντος βίντεο δεν έχει υποστεί επεξεργασία ή μοντάζ, δεν περιλαμβάνει εναλλαγή προσώπων ή σκηνικών, υβρεολογία, αλλά ούτε on-screen text, στο οποίο θα γίνει αναφορά παρακάτω, διευκόλυνε σε μεγάλο βαθμό την διαδικασία δημιουργίας του template εξ ακοής.

Οι περιπτώσεις on-screen text, όπως και ο τρόπος αντιμετώπισής τους είναι ο ακόλουθος. Η πρώτη περίπτωση αφορά την αρχή του βίντεο όπου εμφανίζεται η ηλεκτρονική διεύθυνση του zeitgeistminds.com, του επίσημου καναλιού του ετήσιου συνεδρίου Zeitgeist της Google στο YouTube, όπου δημοσιεύονται οι ομιλίες που παρουσιάζονται κάθε χρόνο. Συνεπώς, δεν μεταφέρθηκε στο template, καθώς η μετάφρασή του δεν θα οδηγούσε στο επιθυμητό αποτέλεσμα, δηλαδή την μετάβαση του χρήστη στο κανάλι του YouTube. Για τον ίδιο λόγο παραλήφθηκε και κατά την εμφάνισή του αμέσως μετά το πέρας της ομιλίας. Η δεύτερη και τελευταία περίπτωση σχετίζεται με το on-screen text “SUBSCRIBE TO OUR CHANNEL” παράλληλα με το βιβλίο του The School of Life που φέρει τον τίτλο της ομιλίας “WHY YOU WILL MARRY THE WRONG PERSON”. Αμφότερα παραλήφθηκαν διότι, κατά την διάρκεια που εμφανίζονται στην οθόνη, έχουμε ομιλία, η οποία και προηγείται. Το ενδεχόμενο προσθήκης ενός εκ των δύο, εφόσον δεν μπορούν να συνυπάρχουν δύο υπότιτλοι ταυτοχρόνως, απορρίφθηκε, καθώς δεν πληροί την ελάχιστη διάρκεια των 20 frames.

Οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν κατά την δημιουργία του template ήταν εκείνες του χρονισμού με βάση τον ήχο (timing to audio), του χρονισμού με αλλαγή πλάνου (timing to the shot change), του χώρου (χαρακτήρες ανά γραμμή) και του reading speed (χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο), οι οποίες αναλύονται στη συνέχεια με παραδείγματα και με την βοήθεια πινάκων.

2.1.1 Ζητήματα χρονισμού με βάση τον ήχο (timing to audio)

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η δημιουργία των υποτίτλων πραγματοποιήθηκε εξ ακοής με βάση τον ήχο χρησιμοποιώντας το waveform. Δεδομένου ότι πρόκειται για ομιλία με μονάχα έναν ομιλητή, δεν αντιμετωπίστηκαν ζητήματα αναφορικά με το παρόν ζήτημα. Εξαίρεση συνιστούν οι 2 ακόλουθες περιπτώσεις. Ως ελάχιστη διάρκεια ενός υπότιτλου, όπως προαναφέραμε, ορίζονται τα $\frac{5}{6}$ του δευτερολέπτου, που για τα 23, 976 fps του παρόντος βίντεο είναι 20 frames (ή 833 χιλιοστά του δευτερολέπτου). Συνεπώς, ο υπότιτλος 4 *last year*, είχε αρχική διάρκεια 17 frames αυστηρά με βάση το waveform. Ωστόσο, έτσι ώστε να συμβαδίζει με τις οδηγίες, επεκτάθηκε αρχικά στα 20 frames και τελικά στα 22 (00:00:09:17 → 00:00:10:15), για να τηρηθεί ο κανόνας των 2 ή 12 frames (83/501 milliseconds) μεταξύ των υποτίτλων. Το ίδιο πρόβλημα ελάχιστης διάρκειας υπήρξε και στον υπότιτλο 121 *No.* που, σύμφωνα με το waveform, η διάρκειά του θα ήταν στα 14 frames. Επομένως, κρίθηκε ότι η καταλληλότερη λύση θα ήταν να ενσωματωθεί (merge) στον προηγούμενο υπότιτλο, καθώς έτσι δεν θα υπήρχε κανένα χωροχρονικό ζήτημα. Έτσι, ο τελικός υπότιτλος είναι: *In other words, "I'm a heroin addict", "I'm a cocaine addict". No.*

2.1.2 Ζητήματα χρονισμού με αλλαγή πλάνου (timing to the shot change)

Μεταξύ άλλων, και με στόχο την βελτίωση της εμπειρίας θέασης, το Netflix από το 2020 έχει δημοσιεύσει αναλυτικές οδηγίες συνοδευόμενες από παραδείγματα, ώστε να δώσει λύση σε ζητήματα χρονισμού με αλλαγή πλάνου. Τα προβλήματα που προέκυψαν στο παρόν template αφορούν τον κανόνα των 12 frames πριν και μετά την αλλαγή πλάνου. Πιο συγκεκριμένα, ένας υπότιτλος είτε θα πρέπει να συμπίπτει με την αλλαγή πλάνου είτε να απέχει 12 frames από αυτό. Ως αποτέλεσμα, έπρεπε να γίνουν αλλαγές των υποτίτλων που είχαν δημιουργηθεί σε πρώτη φάση βάσει του waveform.

Ειδικότερα, όπως παρουσιάζονται και στον πίνακα, ορισμένοι υπότιτλοι επεκτάθηκαν ώστε να απέχουν 12 frames από το shot change διατηρώντας την απαραίτητη απόσταση των 2 frames από τον επόμενο (υπότιτλοι: 1, 16), ενώ άλλοι εμφανίζονται πιο νωρίς ώστε να είναι 12 frames πριν το shot change (υπότιτλος 36). Παράλληλα, όπου ήταν δυνατόν και υπέρ της πιο ευχάριστης θέασης, οι υπότιτλοι μεταβλήθηκαν ώστε να συμπίπτουν με την αλλαγή πλάνου (υπότιτλοι: 28, 135, 198). Συγκεκριμένα, κρίθηκε ότι ο υπότιτλος 64 θα ήταν καλύτερο να επεκταθεί συμπίπτοντας με το shot change, δίνοντας ταυτόχρονα περισσότερο χρόνο προς διευκόλυνση της μετάφρασης, αντί να μειωθεί κατά 1 frame. Επίσης, ο υπότιτλος 372, αντί να «κολλήσει» στο shot change, γεγονός που θα δημιουργούσε πρόβλημα αναφορικά με το reading speed, εμφανίζεται νωρίτερα. Τέλος, προβληματική ήταν και η αλληλουχία των υποτίτλων 204 και 205. Με τον 204 να τελειώνει 9 frames από την αλλαγή πλάνου με βάση το waveform και τον 205 να ξεκινά 6 frames πριν από αυτήν, κατόπιν δοκιμών, το βέλτιστο αποτέλεσμα έφερε η νωρίτερη ολοκλήρωση του 204 και η αντίστοιχη νωρίτερη αρχή του 205. Με αυτόν τον τρόπο, θα απείχαν και οι δύο 12 frames από το shot change έχοντας παράλληλα την απαραίτητη απόσταση των 2 frames μεταξύ τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Αρ. υποτίτλου	Κείμενο	Αλλαγή χρονισμού
1	I've been asked to talk to you today	00:00:05:09 → 00:00:05:12
16	so, there's quite a majority.	00:00:41:07 → 00:00:41:09
36	It is, in fact, hope that drives rage.	00:01:29:09 → 00:01:29:06
28	and this is the task today.	00:01:10:11 → 00:01:10:13
135	One reason why love is so tricky for us	00:05:59:11 → 00:05:59:02
198	Most of us are in dire need of love,	00:09:10:12 → 00:09:10:16
64	or has maybe already, in your heart, happened to you.	00:02:41:18 → 00:02:42:03
372	Is there hope? Of course there's.	00:17:53:00 → 00:17:52:19
204	What we tend to be very bad at is recognizing that anyone that we can love	00:09:38:04 → 00:09:37:23
205	is going to be a perplexing mixture of the good and the bad.	00:09:38:07 → 00:09:38:01

2.1.3 Χωροχρονικά ζητήματα

Αναμφίβολα, το μεγαλύτερο ζήτημα κατά την δημιουργία του template ήταν η τήρηση των ορίων του reading speed, με βέλτιστο όριο τους 17 και ανώτατο όριο τους 21 χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο, και του χώρου, με ανώτατο όριο τους 42 χαρακτήρες ανά γραμμή. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου η παράταση της διάρκειας του υποτίτλου, τηρώντας το κενό των 2 frames με τον επόμενο υπότιτλο, ήταν δυνατή, όπως πραγματοποιήθηκε στον υπότιτλο 3 (*for the New York Times*, 00:00:08:18 → 00:00:09:02) και 11 (*on balance, that you have married the wrong person?* 00:00:29:09 → 00:00:29:22). Ωστόσο, σε άλλες δεν συμβάδιζε με την τήρηση των ορίων. Έτσι, ακολουθήθηκε μια σειρά στρατηγικών συμπύκνωσης που αναλύονται παρακάτω με παραδείγματα του πίνακα.

Η πρώτη στρατηγική αφορά την απλή απαλοιφή, όπως φαίνεται στους υπότιτλους 12, 32, 49, 64, 74, 99, 108, 149, 316 και 362. Πιο συγκεκριμένα, σε κάποιους υπότιτλους η απαλοιφή είναι δυνατή καθώς παραλείπονται στοιχεία που έχουν προηγηθεί σε προηγούμενους υπότιτλους. Για παράδειγμα, στον υπότιτλο 155 παραλείπεται το *of behaviour* επειδή στον 142 ο Αλαίν ντε Μποττόν κάνει λόγο για *patterns of response*, χρησιμοποιώντας τα ως συνώνυμα. Στο ίδιο κλίμα, στον υπότιτλο 224, το *For her* αντικαθιστά το όνομα *For Melanie Klein* καθώς στο σημείο αυτό της ομιλίας του ο φιλόσοφος παρουσιάζει μια ανάλυση της ψυχανάλυτριάς, ενώ το όνομά της αναφέρεται και στους υπότιτλους 207 (*Melanie Klein, who was active in the 50s and 60s,*) και 218 (*Melanie Klein thought it might be until you're four,*). Άρα, αποκλείεται το ενδεχόμενο πρόκλησης σύγχυσης. Επίσης, στον υπότιτλο 179 γίνεται χρήση του αόριστου άρθρου (indefinite pronoun) “one” προς αποφυγή επανάληψης του *it's a skill* που αναφέρεται στον ακριβός προηγούμενο υπότιτλο (178: *No, it's not. It's a skill.*). Όσον αφορά τον υπότιτλο 126, έγινε απαλοιφή και ένωση των προτάσεων λόγω επανάληψης του “so long as it keeps you away”.

Μία ακόμη στρατηγική που εφαρμόστηκε ευρέως είναι η χρήση συνωνύμων. Στον υπότιτλο 86 έχουμε απαλοιφή του *please* και χρήση του *later* αντί του *afterwards*, στον υπότιτλο 88 το *And the reason is* μετατρέπεται σε *That's because* και το *therefore* σε *thus*, ενώ στον 93 το *pleasant evening out* μετατρέπεται σε *nice outing*. Παράλληλα, συνήθως η χρήση συνωνύμων συνδυάζεται και με άλλες

στρατηγικές. Ειδικότερα, στον υπότιτλο 63, το *A number of* αντικαταστάθηκε από το συνώνυμό του *many*, ο *future continuous Is going to happen* μετατράπηκε σε *future simple will occur* με τη χρήση συνώνυμου ρήματος και το *to you* παραλήφθηκε, ενώ στον 133 απλοποίηση (*to have a relationship with* → *to be with*). Στον υπότιτλο 150, έγινε, επίσης, απαλοιφή του *I think*, το *bin bags* αντικαταστάθηκε από το συνώνυμο *rubbish*, όπως και το *need to* από το *has to*. Προτιμήθηκε το *rubbish* αντί των *trash* και *garbage*, καθώς, κατόπιν έρευνας και χωρίς να ληφθεί υπόψη το εννοιολογικό τους περιεχόμενο -δεδομένου ότι δεν είναι ξεκάθαρο στο βίντεο- οι δύο τελευταίοι είναι όροι που συναντώνται κυρίως στις Η.Π.Α. (Dictionary, 2023), με τον ομιλητή μας να χρησιμοποιεί Βρετανικά Αγγλικά, στα οποία έχει συνταχθεί και το σύνολο του template.

Επιπλέον, στον υπότιτλο 168, η φράση *Even though I'm a grown person* συμπυκνώθηκε (*Despite being an adult*), έγινε χρήση του σύντομου τύπου *I've* αντί του *I have*, ενώ τα *maybe* και *got* παραλήφθηκαν. Ομοίως, στον 292 γίνεται συμπύκνωση του *Here is another reason why* σε *Another reason why*, το *we are going to come unstuck in the field of love* γίνεται *we'll struggle in the field of love*, με αλλαγή από *future continuous* σε *future simple*. Εξίσου ευρεία υπήρξε και η χρήση γερούνδιου (*gerund*), όπως στους υπότιτλους 90, 241, 328, 375, και *future simple*, όπως στους υπότιτλους 292, 349, 401 του πίνακα.

Αντιθέτως, η στρατηγική της παράφρασης χρησιμοποιήθηκε με σύνεση και μόνο σε περιπτώσεις όπου κρίθηκε ως η μοναδική λύση (υπότιτλοι 101 και 110). Επίσης, λίγες υπήρξαν οι περιστάσεις μετατροπής ρήματος σε ουσιαστικό (υπότιτλος 253, με τον αντιθετικό σύνδεσμο “but” να παραλείπεται) και ένωσης προτάσεων (υπότιτλος 188).

Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε, επίσης, κατά την συμπύκνωση μεταφοράς αυτούσιου λόγου. Συγκεκριμένα, εφαρμόστηκε η απαλοιφή, όπου ήταν δυνατόν, χωρίς ή με ένωση προτάσεων (υπότιτλος 315) ή απαλοιφή σε συνδυασμό με την χρήση συνωνύμων (υπότιτλος 314).

Ειδική περίπτωση συνιστά ο υπότιτλος 255, όπου παρά το γεγονός ότι μαθηματικά δεν υπήρχε πρόβλημα στους χαρακτήρες, λόγω της έκτασής του δεν ήταν δυνατόν να σπάσει ορθά σε πάνω και κάτω γραμμή, διότι δεν τηρείτο το όριο των 42 χαρακτήρων ανά γραμμή. Ως αποτέλεσμα, έγινε απαλοιφή του *paid-up*.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Αρ. υποτίτλου	Αρχικό κείμενο	Τελικό κείμενο
12	I mean... We're among friends.	We're among friends.
32	are sort of dark and pessimistic characters.	are dark and pessimistic characters.
49	There's a wonderful quote from the German philosopher	There's a quote from the German philosopher
64	or has maybe already, in the privacy of your heart, happened to you.	or has maybe already, in your heart, happened to you.
74	as we might had hoped at the early...	as we had hoped at the early...
99	Our parents don't tell us very much, why would they?	Our parents don't tell us much, why would they?
108	and were attracted to travel and were interested in the culture of Southeast Asia...	and were attracted to travel and the culture of Southeast Asia...
149	you start to get very procedural. You say,	you get very procedural. You say,
316	and we'll go, "No, I'm not. I'm absolutely fine."	and we'll go, "No, I'm absolutely fine."
362	Really? The whole of you accepted?	The whole of you accepted?
155	The other pattern of behaviour which psychologists have identified	The other pattern which psychologists have identified
224	Melanie Klein thought that this is an immense psychological achievement.	For her, this is a great psychological achievement,
179	And it's a skill that needs to be learned	One that needs to be learned
63	There are a number of reasons why this is going to happen to you	There are many reasons why this will occur
126	so long as it keeps you away	so long as it keeps you away

	from yourself, so long as it keeps you away from tricky self-knowledge.	from yourself and tricky self-knowledge.
86	I don't want to be rude, but please come and see me afterwards. I know...	I don't want to be rude, but come see me later. I know...
88	And the reason is you're a homo sapiens and, therefore, you're not easy to live with.	That's because you're a homo sapiens and, thus, not easy to live with.
93	They just want a pleasant evening out.	They just want a nice outing.
133	And this is a disaster for your capacity to have a relationship with another person,	And this is a disaster for your capacity to be with another person,
150	"You're 10 minutes late", "I think the bin bags need to be taken out"	"You're 10 minutes late", "The rubbish has to be taken out"
168	which is to say, "Even though I'm a grown person," maybe "I've got a beard",	which is to say, "Despite being an adult", "I've a beard",
90	There's a wall of silence that surrounds us from a deeper acquaintance with	There's a wall of silence surrounding us from a deeper acquaintance with
241	when we choose our love partners	when choosing our love partners,
328	is the ability to become a good teacher.	is becoming a good teacher.
375	He had a lot of parents who would come to him and say things like,	He had a lot of parents coming to him saying things like,
292	Here is another reason why we are going to come unstuck in the field of love.	Another reason why we'll struggle in the field of love.
349	that two people are going to need to teach each other	that two people will need to teach each other
401	You are not going to manage to change your type. Let's get that for granted.	You won't manage to change your type. Let's get that for granted.

315	They'll say, "But, come on, you're upset".	They'll say, "But, you're upset".
101	They followed us from the crib.	From day one.
110	They thought lots of things were wrong with you, but they weren't going to be bothered to tell you.	They saw many faults in you, but wouldn't bother telling you.
253	But, the problem is we live in a romantic culture that privileges impulse.	The problem is that today's romantic culture privileges impulse.
188	We can be forgiven for that. It's an understandable mistake.	We can be forgiven for that understandable mistake.
314	And they'll say, "What's wrong with you darling?" and we'll say, "Nothing".	And they'll say, "What's wrong, dear?" and we'll say, "Nothing".
255	because you don't have to be a paid-up believer in psychotherapy or psychoanalysis	because you don't have to be a believer in psychotherapy or psychoanalysis

3. Μετάφραση του template στα ελληνικά

Στη μετάφραση ενός φιλοσοφικού βίντεο, αναπόφευκτα προκύπτουν προκλήσεις που συνδέονται με τη μεταφορά εννοιών από μία γλώσσα σε άλλη. Κάθε γλώσσα διαθέτει τους δικούς της κανόνες, σύνταξη και πολιτισμικά διαμορφωμένες ιδέες, γεγονός που καθιστά τη διαδικασία της μετάφρασης ιδιαίτερα περίπλοκη, δεδομένου ότι οι συλλογισμοί που περιέχονται σε αυτό πρέπει να αποδοθούν με ακρίβεια και σεβασμό στην πρωτότυπη σκέψη, ενώ παράλληλα να προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες της ελληνικής γλώσσας. Για την μετάφραση ακολουθήθηκαν, όπως και κατά την δημιουργία του template, οι κατευθυντήριες γραμμές του Netflix για την ελληνική γλώσσα: [Greek Timed Text Style Guide](#) (2024), ενώ το πρόγραμμα επεξεργασίας υποτίτλων που χρησιμοποιήθηκε ήταν το Subtitle Edit, με τις ίδιες ρυθμίσεις με παραπάνω, και τις τελικές διορθώσεις, αλλαγές και εξαγωγή του αρχείου να γίνονται μέσω του EZTitles.

3.1 Τεχνικές αλλαγές στο template

Υιοθετώντας το template που δημιούργησα, ήταν απαραίτητο να γίνουν μερικές αλλαγές έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν χωροχρονικά ζητήματα. Οι τεχνικές αυτές αλλαγές γίνονται αντιληπτές και από το γεγονός ότι ο συνολικός αριθμός των υποτίτλων του template είναι 456, ενώ της ελληνικής μετάφρασης 460. Εντούτοις, οι εν λόγω αλλαγές δεν είναι πολυάριθμες, δεδομένου ότι το template πληροί όλες τις απαραίτητες οδηγίες ώστε να διευκολύνει την μεταφραστική διαδικασία.

Η πρώτη στρατηγική αφορά την ένωση και το «σπάσιμο» υποτίτλων. Όπως φαίνεται στον πίνακα, στην ελληνική μετάφραση, μεταξύ άλλων, οι υπότιτλοι 66 και 67 του template ενώθηκαν, διότι υπήρξε υπέρβαση του reading speed. Ταυτόχρονα, για τον ίδιο λόγο, οι υπότιτλοι 286 και 287 ενώθηκαν και η πρώτη γραμμή του 97 ενσωματώθηκε στον προηγούμενο υπότιτλο. Για λόγους χαρακτήρων ανά γραμμή, ο 165 έσπασε σε 2 ξεχωριστούς υπότιτλους, ομοίως και οι 204, 209 και 369.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Template	Ελληνική μετάφραση
66 and the reason is 67 that all of us	66 και ο λόγος είναι ότι κανείς από εμάς
286 in the way that we need to suffer 287 in order to feel that love is real.	289 με τον τρόπο που χρειαζόμαστε για να νιώσουμε ότι η αγάπη είναι αληθινή.
96 A stranger will know more about your flaws 97 than you might learn over 40 years of life on the planet.	95 Ένας άγνωστος θα ξέρει περισσότερα για τα ελαττώματά σας, απ' ότι εσείς 96 μετά από 40 χρόνια ζωής στον πλανήτη.
165 which sets them off into a chain of wondering whether you're to be trusted	165 γεγονός που δημιουργεί στον άλλον μια σειρά από αμφιβολίες 166 για το αν μπορεί να σας εμπιστευτεί.
204 What we tend to be very bad at is recognising that anyone that we can love	205 Αυτό στο οποίο δεν είμαστε και πολύ καλοί 206 είναι ν' αναγνωρίζουμε

	ότι όποιον μπορούμε ν' αγαπήσουμε
209 studying how children learned about relationships from the parental situation.	211 μελέτησε το πώς τα παιδιά μαθαίνουν για τις ανθρώπινες σχέσεις 212 από την σχέση των γονέων τους.
369 Criticism is merely the wrong word that we apply to a much nobler idea,	373 Η κριτική είναι απλώς η λάθος λέξη που χρησιμοποιούμε για να αναφερθούμε 374 σε μία πιο ευγενή ιδέα,

Παράλληλα, σε ορισμένες περιπτώσεις όπου η μετάφραση θεωρήθηκε ιδανική, έγινε δανεισμός χρόνου της τάξεως των 1-3 frames από τον προηγούμενο ή τον επόμενο υπότιτλο, όπου ήταν δυνατόν. Ως αποτέλεσμα, κάποιοι υπότιτλοι είτε ξεκινούν νωρίτερα (υπότιτλοι: 20, 35, 49) είτε τελειώνουν αργότερα (υπότιτλοι: 320, 366).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Αρ. υποτίτλου	Template	Ελληνική μετάφραση
20	00:00:48:08 - 00:00:50:21	00:00:48:07 - 00:00:50:21
35	00:01:26:12 - 00:01:28:18	00:01:26:11 - 00:01:28:18
49	00:02:07:10 - 00:02:09:12	00:02:07:07 - 00:02:09:12
320	00:15:22:20 - 00:15:24:11	00:15:22:20 - 00:15:24:13
366	00:17:20:09 - 00:17:21:13	00:17:20:09 - 00:17:21:15

3.2 Μεταφραστικά προβλήματα

Στο υπόλοιπο τμήμα της παρούσας εργασίας θα γίνει παρουσίαση των μεταφραστικών ζητημάτων, αλλά και των στρατηγικών αντιμετώπισής τους. Σε πρώτη φάση, θα επικεντρωθούμε στα προβλήματα που αφορούν το λεξικό επίπεδο, τα οποία σχετίζονται άμεσα με το επίπεδο ύφους (register) και τη φυσική ροή του λόγου, και την απόδοση της ορολογίας. Η πλειοψηφία των όρων, όπως θα διαπιστώσουμε στην συνέχεια, αφορά την επιστήμη της Ψυχολογίας και της Ψυχιατρικής. Επομένως, πολύτιμη ήταν η συμβουλή δημοσιεύσεων και ιστοσελίδων ειδικών πάνω στα ζητήματα που θα μας απασχολήσουν, αλλά και διατριβές, διαφάνειες διαλέξεων πανεπιστημιακών μαθημάτων ψυχολογίας και, συγκεκριμένα, εξελικτικής ψυχολογίας. Στη συνέχεια, θα αναφερθούμε σε χωροχρονικά και γραμματικά ζητήματα αφιερώνοντας μία ξεχωριστή παράγραφο για την μεταγραφή.

3.2.1 Λεξικό επίπεδο

Αρχικά, το πρώτο ζήτημα αφορά την μετάφραση του ίδιου του τίτλου της ομιλίας, που αντιστοιχεί στον τίτλο του δοκιμίου του, που δημοσιεύθηκε τον Μάιο του 2016 στους New York Times. Κατόπιν αναζήτησης, τα περισσότερα αποτελέσματα εμφάνιζε η επιλογή *Γιατί θα παντρευτείς τον λάθος άνθρωπο*, και, επομένως, υιοθετήθηκε. Στην συνέχεια, στον υπότιτλο 39 συναντάμε το ρήμα “evince” (*These unfortunate characters are evincing a curious but reckless faith*). Η κύρια του μετάφραση ως υποδεικνύω/επιδεικνύω ταιριάζει μεν με το ύφος και το επίπεδο λόγου της ομιλίας δεν ταιριάζει δε συντακτικά, καθώς το αντικείμενο της μεταφρασμένης πρότασης είναι «η πίστη». Άρα, απλοποιήθηκε ως «Οι άτυχοι αυτοί χαρακτήρες έχουν μια παράξενη και επικίνδυνη πίστη». Λίγο αργότερα, στον υπότιτλο 18, το “to give consolation” μεταφέρθηκε ως «παράσχω» αντί συνωνύμων όπως τα «παρέχω», «δίνω» και «προσφέρω» (*and to give consolation for this situation* → *και να παράσχω παρηγοριά γι' αυτή την κατάσταση*). Ο φιλόσοφος κατά την διάρκεια της ομιλίας του μεταβαίνει συχνά από υψηλό επίπεδο ύφους σε πιο χαμηλό. Επομένως, σε μία προσπάθεια αποτύπωσης αυτού του χαρακτηριστικού στα ελληνικά, όπου το ύφος δεν μπορούσε να διατηρηθεί, μεταβλήθηκε συνειδητά, όπως και εν προκειμένω. Ακόμη ένα ρήμα που χρειάστηκε ιδιαίτερη αντιμετώπιση είναι το “berate”. Στον υπότιτλο 439 μεταφέρονται τα λόγια του Κίρκεγκωρ (*So, do not berate yourself for doing what humans do*). Δεδομένου ότι δεν υιοθετήθηκε κάποια από τις μεταφράσεις που βρέθηκαν, όπως του Ρούκαλη (n.d.), ανάμεσα στα συνώνυμα «μαλώνω», που φέρνει στο νου εικόνες ενός κηδεμόνα και ενός παιδιού, «κατσαδιάζω», που κρίθηκε ανεπίσημο μη μπορώντας να σταθεί υφολογικά στην συγκεκριμένη περίπτωση, επιλέχθηκε το πιο ουδέτερο και επίσημο «επιπλήττω» (443: *Άρα, μην σε επιπλήττεις για ανθρώπινα πράγματα*). Όσον αφορά το ρήμα “sulk”, του οποίου το αντίστοιχο στα ελληνικά είναι το «κρατάω μούτρα», αποδόθηκε με διάφορους τρόπους, όπως θα συζητήσουμε και αργότερα, ώστε να ανταποκριθεί στους χωροχρονικούς περιορισμούς της εκάστοτε περίπτωσης.

Δεν έλειψαν, εντούτοις, ορισμένες λέξεις που προκάλεσαν ιδιαίτερο προβληματισμό. Μία εκ των οποίων είναι το “dear” του υποτίτλου 314 (*And they'll say, “What's wrong, dear?” and we'll say, “Nothing”*). Τελικά, επιλέχθηκε το «αγάπη μου» (316: *Θα ρωτήσουν: “Τι έγινε, αγάπη μου;” και θα πούμε: “Τίποτα”*) με στόχο

να απαλλάξει το μήνυμα, όπως και αυτά που ακολουθούν, από το φύλο, που δεν θα επέτρεπαν επιλογές όπως τα: «γλυκιέ/γλυκιά μου», κλ.π. Εναλλακτικές ουδέτερες ως προς το φύλο επιλογές, όπως το «μωρό μου», δεν ταιριάζουν στο επίπεδο ύφους του ομιλητή και θα καθιστούσαν την μετάφραση άβολη. Ταυτόχρονα, σχετικά με το επίθετο “natty” (*“I’m a bit natty”, “I couldn’t pull anyone better...”*), αποδόσεις όπως «παλαβός» και «τρελός» απορρίφθηκαν διότι, έχοντας υπόψη ότι πρόκειται για μεταφορά φράσης προφορικού λόγου που απευθύνεται σε φίλους, το «βαρεμένος» όντας πιο ανεπίσημο και προφορικό ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της προκειμένης περίπτωσης (425: *“Είμαι λίγο βαρεμένος”, “Δεν έβρισκα κάποιον καλύτερο...”*). Επίσης, στον υπότιτλο 20, μετέφρασα το “privately held” (*around our love lives, privately held,*) ως «κρυμμένος μέσα μας» (*που περιβάλλει την ερωτική μας ζωή, κρυμμένος μέσα μας*), αντί να προσφύγω σε κατά λέξη μετάφραση που δεν θα ευνοούσε την φυσική ροή του λόγου (π.χ. «ιδιωτικά κρατούμενος» ή «ιδιωτικά φυλαγμένος»). Κατ’ αντιστοιχία, στον υπότιτλο 64 το αγγλικό “in (the privacy of) your heart” (*or has maybe already, in your heart, happened to you*) μεταφράστηκε ως «σε μια κρυφή γωνιά της καρδιάς σας» (*ή ίσως έχει ήδη συμβεί σε μια κρυφή γωνιά της καρδιάς σας*) χωρίς να υπάρχουν χωροχρονικοί περιορισμοί, αντί για την κατά λέξη μετάφραση «στην ιδιωτικότητα της καρδιάς σας» ή με απλοιοποίηση «στην καρδιά σας».

Κρίνεται αναγκαίο να αναφερθούμε, επίσης, σε συγκεκριμένες φράσεις που χρειάστηκαν προσαρμογή στο αντίστοιχο ελληνικό ύφος και πολιτισμικό υπόβαθρο. Γίνεται λόγος για τους υπότιτλους 8 και 12 όπου συναντάμε την φράση “We’re among friends”. Μία αντίστοιχη ελληνική φράση που χρησιμοποιείται προφορικά μεταξύ φίλων σε περιστάσεις που θέλουμε να καθυσηχάσουμε τον άλλον, και που δεν δημιουργούσε χωροχρονικά ζητήματα ήταν η: «Μεταξύ μας είμαστε», μέσω της οποίας, αν και δίνεται η εντύπωση ότι μειώνεται το επίπεδο ύφος, μεταφέρεται πλήρως ο σκοπός του ομιλητή. Παράλληλα, για την απόδοση του “From day one.” (υπότιτλος 101), χρησιμοποίησα τον εμπρόθετο «από κούνιας» (υπότιτλος 100: *Μας ξέρουν από κούνιας!*), που χαίρει ευρείας χρήσης και βρίσκεται πιο κοντά στα λεγόμενα του φιλοσόφου (“They followed us from the crib”, για το οποίο έχει γίνει ήδη λόγος ότι δεν χωρούσε λόγω reading speed στο template). Παράλληλα, η έκφραση έκπληξης και απορίας “Oh, my goodness”, που συναντάται στον υπότιτλο 85, μεταφράστηκε με το αντίστοιχο «Παναγία μου» (υπότιτλος 84) ενσωματώνοντας

πολιτισμικά στοιχεία της ελληνικής κουλτούρας. Επιπλέον, καθώς στην Ελλάδα χρησιμοποιούμε το μετρικό σύστημα αντί του ποδιού ως μονάδα μέτρησης του μήκους και του ύψους, ήταν απαραίτητη η μετατροπή του “I’m 6’ 2”” στον υπότιτλο 169 σε «Είμαι 1.88» (υπότιτλος 170), με τη χρήση του εργαλείου [Metric Conversion](#).

Τέλος, παρά το γεγονός ότι βρέθηκε το τμήμα του έργου *Είτε-Είτε* του Κίρκεγκωρ, που παραθέτει ο φιλόσοφος ως επίλογο της ομιλίας του, στα ελληνικά σε μετάφραση του Γεωργίου Ρούκαλη (n.d.) στην ιστοσελίδα «Ελληνικός ιστοχώρος για τον Ζαίρεν Κίρκεγκωρ», δεν χρησιμοποιήθηκε παρά συμβουλευτικά για τους μεταφρασμένους υπότιτλους 440 - 443 και 444 - 454.

3.2.2 Απόδοση ορολογίας

Σημαντική ήταν η αναζήτηση που πραγματοποιήθηκε με στόχο την ορθή απόδοση της ορολογίας που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της παρούσας ομιλίας. Για παράδειγμα, ο πρώτος όρος που με προβλημάτισε ήταν ο “addiction”. Ανάμεσα στους ελληνικούς όρους «εθισμός» και «εξάρτηση» επελέγη ο δεύτερος, καθώς χρησιμοποιείται σε μεγαλύτερο βαθμό από ειδήμονες του κλάδου, όπως γίνεται εμφανές και από διάφορες δημοσιεύσεις (Κοκκώλης, n.d.). Επίσης, αρκετή έρευνα έγινε και για την απόδοση του όρου “attachment” που συνοδεύει στη συνέχεια τα “anxiously attached” και “Attachment Theory”. Αφού επιβεβαιωθεί από παράλληλες πηγές η απόδοσή του ως «προσκόλληση» (Ράλλη, 2015), ακολούθησαν οι αποδόσεις «αγχώδης προσκόλληση» (Πέτρου, n.d.) και «Θεωρία της Προσκόλλησης» (Μπατάλα, n.d.) αντίστοιχα. Ο τελευταίος όρος απαντάται και ως «Θεωρία του Δεσμού» (Καφέτσιος, 2003), ο οποίος δεν χαίρει ευρείας χρήσης και, λόγω αυτού, απορρίφθηκε. Επιπρόσθετα, αρκετή αναζήτηση ήταν αναγκαία και για την απόδοση του όρου “A types” ως «άτομα με προσωπικότητα τύπου Α» (Βάθης, n.d.), όπως και του “split” (“*split*” a parent). Ο εν λόγω όρος απαντάται τόσο ως «σχάση» όσο και ως «διχοτόμηση» και «κατακερματισμός». Προτιμήθηκε, τελικά, η απόδοση «σχάση» εξαιτίας των υψηλών αποτελεσμάτων σε παράλληλα κείμενα (ενδεικτικά: Καλημέρης, 2013 και Αντωνάτος, 2010) και, λαμβάνοντας υπόψη τους χωροχρονικούς περιορισμούς, της μικρής της έκτασης. Αντίστοιχη αναζήτηση πραγματοποιήθηκε και για την απόδοση του όρου “pattern of behaviour” ως «μοτίβο συμπεριφοράς» (Μαλογιάννης, 2014) και του “patterns of response” ως «μοτίβα αντίδρασης» (Χαλεπλή, 2021).

3.2.3 Χωροχρονικά ζητήματα

Όπως είναι εύλογο, υπήρξε πληθώρα ζητημάτων αναφορικά με την τήρηση των ορίων των χαρακτήρων ανά γραμμή (42) όπως και του reading speed (βέλτιστο όριο 17, hard limit 21). Παρακάτω ακολουθεί με συντομία η παρουσίαση των κύριων στρατηγικών που ακολουθήθηκαν με την βοήθεια χαρακτηριστικών παραδειγμάτων και πίνακα.

Ανάμεσα στις βασικές στρατηγικές για επίλυση ζητημάτων reading speed συγκαταλέγονται η απλή απαλοιφή (υπότιτλοι: 172, 311, 331), η απαλοιφή όρων που αναφέρονται στον αμέσως προηγούμενο υπότιτλο (υπότιτλοι: 286, 419), και η συμπύκνωση με την χρήση συνώνυμων (υπότιτλος 337). Επιπλέον, παραπάνω έγινε αναφορά στο ρήμα “sulk” που αναλόγως την περίπτωση συμπυκνώνεται με διάφορες μετατροπές και αλλαγές, όπως φαίνεται στον κάτω πίνακα στους υπότιτλους 305, 306 και 313. Ευρεία ήταν, επίσης, η εφαρμογή της γενίκευσης με την χρήση αόριστων αντωνυμιών, όπως π.χ. «κάποιος» (υπότιτλοι: 31, 137) και «άλλος» (υπότιτλος 133), και των αδύναμων τύπων προσωπικών αντωνυμιών (υπότιτλοι: 110, 115).

Υπήρξαν, εντούτοις, περιπτώσεις όπου η ιδανική μετάφραση προκαλούσε τόσο προβλήματα χώρου όσο και reading speed. Έτσι, μεταξύ άλλων, έγινε χρήση επιθέτου που δηλώνει καταγωγή (υπότιτλος 51), συμπύκνωση (υπότιτλος 406), αλλά και διάφορες γραμματικές μετατροπές, οι οποίες αναλύονται εκτενέστερα παρακάτω. Για παράδειγμα, έχουμε μετατροπή ρηματικής σε ονοματική φράση (υπότιτλος 383) και μετατροπή δηλωτικής πρότασης σε ευθεία ερώτηση (υπότιτλος 426).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Αρ. υποτίτλου	Template	Ελληνική μετάφραση
172	This is so humbling that most of us refuse to make that step	173 Αυτό είναι τόσο ταπεινωτικό που οι περισσότεροι ~~από εμάς~~ αρνούνται αυτό το βήμα
311	and who we think love us.	313 και που ~~πιστεύουμε ότι~~ μας αγαπούν
331	I'm not talking about that	333 Δεν αναφέρομαι σ' ~~αυτού του~~

	~~kind of teaching.~~	~~είδους την~~ αυτήν την διδασκαλία.
286	in the way that we need to suffer	289 με τον τρόπο που χρειαζόμαστε ~~να υποφέρουμε~~ για να νιώσουμε ότι η αγάπη είναι αληθινή. (288) κάποιον που δεν θα μπορέσει να μας κάνει να υποφέρουμε
419	Why ~~have you compromised~~ did you?	423 Μα, γιατί ~~συμβιβάστηκες~~ ; (422) “Από εδώ ο σύντροφός μου, συμβιβάστηκα. Επιλέγοντάς τον, συμβιβάστηκα”.
337	And most of us are appalling teachers.	340 Η πλειονότητα είμαστε φρικτοί δάσκαλοι.
305	But it also leads to a catastrophic outbreak of sulking.	307 που, ωστόσο, οδηγεί στην καταστροφή: να μας κρατάει ο άλλος μούτρα.
306	What is sulking?	308 Τι είναι τα μούτρα;
313	and we'll sulk.	315 και μουτρώνουμε.
31	because we tend to think that very angry people	καθώς συνήθως θεωρούμε ότι κάποιος με πολλά νεύρα
137	which is to approach another human being and say, “I need you”,	δηλαδή να πλησιάσουμε κάποιον άλλον λέγοντας: “Σε χρειάζομαι”,
133	And this is a disaster for your capacity to be with another person,	Αυτό είναι καταστροφικό για τις σχέσεις μας με τους άλλους,
110	They saw many faults in you, but wouldn't bother telling you.	109 Πίστευαν ότι πολλά πάνε λάθος με σενα, αλλά δεν σου το είπαν.
115	with a very low sense of what is actually wrong with us.	114 με πολύ χαμηλή αντίληψη για το τι πάει πραγματικά λάθος με μας.
51	who in the 1960s said that the most dangerous man in America	που τη δεκαετία του '60 είπε ότι ο πιο επικίνδυνος Αμερικανός
406	So, we had a distant parent,	411 Έτσι, είχαμε έναν απόμακρο

	who matches with the distant lover.	γονέα, και τώρα έναν απόμακρο σύντροφο.
383	Therefore we don't need perfection.	388 και άρα η τελειότητα δεν χρειάζεται.
426	there's no reason why we shouldn't in our love life.	430 γιατί να μην το κάνουμε και στην ερωτική μας ζωή;

3.2.4 Γραμματικά ζητήματα

Η μεταφραστική διαδικασία απαιτεί συχνά αλλαγές στη γραμματική, οι οποίες είναι απαραίτητες για την απόδοση του νοήματος με ακρίβεια και φυσικότητα στη γλώσσα-στόχο, στα οποία προστίθενται και οι χωροχρονικοί περιορισμοί του υποτιτλισμού. Οι αλλαγές αυτές δεν αποτελούν παραποίηση του αρχικού κειμένου, αλλά απαραίτητες προσαρμογές για να διασφαλιστεί ότι το μετάφρασμα ανταποκρίνεται στη συντακτική δομή της εκάστοτε γλώσσας, ενώ διατηρεί το αρχικό νόημα και τόνο. Εξαιτίας της πληθώρας των αλλαγών που αφορούν τις γραμματικές μετατροπές, επέλεξα να παραθέσω μερικά μόνο παραδείγματα από κάθε κατηγορία με την χρήση πίνακα.

Από τις πρώτες μετατροπές που πραγματοποιήθηκαν ήταν ο μετασχηματισμός από πληθυντικό αριθμό σε ενικό (υπότιτλοι: 20, 271), η μετατροπή εμπρόθετου σε αναφορική επιθετική πρόταση (υπότιτλος 20), ουσιαστικού σε δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση (υπότιτλοι: 71, 164) ή και σε επίθετο (υπότιτλος 133). Επιπλέον, συχνά ένα ρήμα μετατρέπεται σε μετοχή (υπότιτλος 129), ονοματικές φράσεις σε ρηματικές (υπότιτλος 82) και το αντίστροφο (υπότιτλοι: 133, 346).

Παράλληλα, σε αρκετές περιπτώσεις προέβη σε του αλλαγή χρόνου. Μερικές από αυτές αφορούν την μετατροπή του μέλλοντα σε ενεστώτα (υπότιτλος 102), του παρακειμένου σε αόριστο (υπότιτλος 309), του υποθετικού μέλλοντα σε αόριστο (υπότιτλος 110) και του αόριστου σε παρατατικό (υπότιτλος 110). Δεν έλειψε, επίσης, η αλλαγή της έγκλισης, όπως για παράδειγμα από οριστική σε υποτακτική, διατηρώντας το στοιχείο της προτροπής (υπότιτλος 118), και χρονικών προτάσεων σε μετοχές ενεστώτα (υπότιτλοι: 162, 407).

Επιπρόσθετα, η άρνηση αποδόθηκε με διαφορετικά μέρη του λόγου, π.χ. στον υπότιτλο 67 εκφράζεται μέσω του ρήματος “will not manage”, ενώ στα ελληνικά τόσο με το ρήμα όσο και με την αόριστη αντωνυμία «κάνεις». Δεν θα μπορούσε να παραληφθεί η αναφορά στην απόδοση του “you”, που δεν μεταφέρεται σε καμία περίπτωση με β’ ενικό, αλλά με γ’ ενικό (υπότιτλος 346) και κυρίως με α’ πληθυντικό (υπότιτλοι: 125, 149) και β’ πληθυντικό πρόσωπο (υπότιτλοι: 72, 160, 164).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Αρ. υποτίτλου	Template	Ελληνική μετάφραση
20	around our love lives, privately held,	που περιβάλλει την ερωτική μας ζωή, κρυμμένος μέσα μας
271	We're out to find partners who will feel familiar	274 Ψάχνουμε έναν σύντροφο που θα μας κάνει να νιώσουμε οικεία,
67 68	that all of us will not manage to find the right person,	66 και ο λόγος είναι ότι κανείς από εμάς 67 δεν θα καταφέρει να βρει τον σωστό άνθρωπο,
71	So... And that's success!	70 Και αυτό σημαίνει ότι τα καταφέραμε.
164	In other words, you don't reveal the need for another person,	Με άλλα λόγια, δεν αποκαλύπτετε ότι έχετε ανάγκη κάποιον,
82	the way in which we're hard to live with.	81 γιατί είναι δύσκολο να ζήσει κανείς μαζί μας.
102	They know what's wrong with us, but won't tell us.	101 Ξέρουν τι πάει στραβά, αλλά δεν μας λένε.
309	and yet for some reason have decided not to.	και για κάποιο λόγο αποφάσισαν να μην το κάνουν.
110	They saw many faults in you, but wouldn't bother telling you.	109 Πίστευαν ότι πολλά πάνε λάθος με σένα, αλλά δεν σου το είπαν.
118	We need to redefine what addiction is.	117 Ας επαναπροσδιορίσουμε την εξάρτηση.
129	we can have a good life, where we'll almost certainly be guaranteed	128 μπορούμε να έχουμε μια καλή ζωή, όπου θα είναι σχεδόν εγγυημένο
133	And this is a disaster for your capacity to be with another person,	Αυτό είναι καταστροφικό για τις σχέσεις μας με τους άλλους,
346	In order to teach well, you need to be relaxed,	349 Ένας καλός δάσκαλος πρέπει να είναι χαλαρός,
162	When vulnerable, you say, “I'm busy now”, “I'm fine,	Όντας ευάλωτοι, λέτε: “Έχω δουλειά”, “Καλά είμαι,

	thanks”,	ευχαριστώ”,
407	When very young, we responded to a distant parent by attention-seeking!	Όντας παιδιά, αντιδρούσαμε προσπαθώντας να του τραβήξουμε την προσοχή,
125	So, therefore, you can be addicted to almost anything,	124 Επομένως, μπορούμε να εξαρτηθούμε από σχεδόν τα πάντα,
149	you get very procedural. You say,	κολλάμε στις διαδικασίες. Λέμε:
72	As you will come to see.	71 Όπως θα διαπιστώσετε και εσείς.
160	Which means that, when you need someone,	Το οποίο σημαίνει ότι, όταν έχετε ανάγκη κάποιον,

3.3 Μεταγραφή

Τα ξένα ονόματα στα οποία έγινε αναφορά μεταγράφηκαν, όπως φαίνεται και στον πίνακα. Η επιβεβαίωση της μεταγραφής έγινε με τη συμβολή μεταφρασμένων βιβλίων από μεγάλους εκδοτικούς οίκους (ενδεικτικά: Τερζόπουλος, 2014 και Του Εικοστού Πρώτου, 2023), άρθρων ειδησεογραφικών πρακτορείων (ενδεικτικά: CNN GREECE, 2021) και διδακτορικών διατριβών (ενδεικτικά: Φιλίππου, 2013). Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην μεταγραφή του συγγραφέα Kierkegaard, ο οποίος απαντάται ως Κίρκεγκαρντ και Κίρκεγκωρ. Η επιλογή του δεύτερου χωρίς απλοποίηση αποδίδεται στο ότι έχει πιο πολλά αποτελέσματα έχοντας καθιερωθεί έτσι σε αξιόπιστες πηγές, όπως οι εκδόσεις Ιανός (n.d.) και Καστανιώτης (1998), αλλά και σε διατριβές (Καράμπελας, 2015). Η μοναδική εξαίρεση μεταγραφής συνιστά ο τίτλος της αμερικανικής εφημερίδας *The New York Times*, διότι δεν απαντάται συχνά ως *Νιου Γιορκ Τάιμς*.

Theodor Adorno	Θίοντορ Αντόρνο
Walt Disney	Γουόλτ Ντίσνεϊ
Melanie Klein	Μέλανι Κλάιν
Donald Winnicott	Ντόναλντ Γουίνικοτ
Kierkegaard	Κίρκεγκωρ

Επίλογος

Καταληκτικά, ο τομέας της οπτικοακουστικής μετάφρασης και των υπηρεσιών προσβασιμότητας έχει γνωρίσει τεράστια ανάπτυξη τις τελευταίες δεκαετίες χάρη στην τεχνολογική πρόοδο, γεγονός που αναμένεται να ενισχυθεί όσο αναπτύσσεται η τεχνητή νοημοσύνη (AI). Τα κράτη παγκοσμίως καλούνται να αγκαλιάσουν την εν λόγω τάση εκπαιδεύοντας τους πολίτες και χρηματοδοτώντας έργα προς την ισότιμη πρόσβαση των πολιτών σε αγαθά και υπηρεσίες. Παράλληλα, στην παγκοσμιοποιημένη και πολύγλωσση κοινωνία του σήμερα, η μετάφραση και ο υποτιτλισμός αναδύονται ως καθοριστικοί παράγοντες γεφύρωσης του πολιτισμικού χάσματος.

Στην παρούσα εργασία, θίξαμε τα κυριότερα ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν κατά την δημιουργία ενός template και της μετάφρασής του, αλλά και τις στρατηγικές επίλυσης, αλλαγές και μετατροπές που πραγματοποιήθηκαν με σκοπό αφενός την διατήρηση του πρωτότυπο μηνύματος και ύφους του ομιλητή και αφετέρου του προσαρμογή τους στους κανόνες της γλώσσα-στόχου. Σε προσωπικό επίπεδο, η ενασχόληση με την εν λόγω ομιλία του σύγχρονου φιλοσόφου Αλαίν ντε Μπουττόν ήταν μία δημιουργική και εκπαιδευτική διαδικασία, που με εμπλούτισε συναισθηματικά και ψυχολογικά επισφραγίζοντας το ενδιαφέρον μου για επαγγελματική ενασχόληση με τον υποτιτλισμό και τις υπηρεσίες προσβασιμότητας. Θα ήθελα με τη σειρά μου να κλείσω με μια αναφορά στο περιεχόμενο του βίντεο, μεταφράζοντας μία φράση από το βιβλίο *Essays in Love* (2015) του Αλαίν ντε Μπουττόν:

Ίσως είναι αλήθεια ότι δεν υπάρχουμε πραγματικά μέχρι να υπάρξει κάποιος να μας δει να υπάρχουμε, ότι δεν μπορούμε να μιλήσουμε σωστά μέχρι να υπάρξει κάποιος που να μπορεί πραγματικά να καταλάβει τι λέμε, ότι δεν είμαστε πραγματικά ζωντανοί μέχρι να αγαπηθούμε.

Ανεξαρτήτως της οπτικής γωνίας μας, η αγάπη αναδύεται όχι απλώς ως ένα συναίσθημα αλλά ως ένα βαθύ, ουσιαστικό στοιχείο της ανθρώπινης ζωής, μια αρετή που ενώνει τα άτομα και ωθεί την ανθρωπότητα προς τη βαθύτερη κατανόηση, τη συμπόνια και την ενότητα.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

De Botton, A. (2015). *Essays In Love*. Pan Macmillan Press.

De Botton, A. (2017, 13 Αυγούστου). *Why You Will Marry the Wrong Person* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=-EvvPZFdyk&t=930s>

Dictionary. (2023). *Surprise! You Can't Use These English Words In The UK*. <https://www.dictionary.com/e/us-uk-differences-english-words/>

European Union. (2019). Directive (EU) 2019/882 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on the accessibility requirements for products and services. Official Journal of the European Union, L 151/70. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-EL/TXT/?uri=CELEX%3A32019L0882>

European Union. (2018). Directive (EU) 2019/882 of the European Parliament and of the Council of 14 November 2018 amending Directive 2010/13/EU on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services (Audiovisual Media Services Directive) in view of changing market realities, L 303/69. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-EL/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A32018L1808>

Leermakers, N. (2023). *The Growing Role of Subtitling and Captioning in Multilingual Media*. <https://www.happyscribe.com/blog/en/the-growing-role-of-subtitling-and-captioning-in-multilingual-media>

Netflix. (2024). *Greek Timed Text Style Guide*. <https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/235511047-Greek-Timed-Text-Style-Guide>

Netflix. (2022). *Timed Text Style Guide: General Requirements*.
<https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/215758617-Timed-Text-Style-Guide-General-Requirements#>

Netflix. (2024). *Timed Text Style Guide: Subtitle Templates*.
<https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/219375728-Timed-Text-Style-Guide-Subtitle-Templates>

Netflix. (2021). *Timed Text Style Guide: Subtitle Timing Guidelines*.
https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/360051554394-Timed-Text-Style-Guide-Subtitle-Timing-Guidelines#h_01ENQY6A1F8WRD4HC23GYH0RQA

The School of Life. (2024). *About The School of Life*.
<https://www.theschooloflife.com/about-us/>

Ελληνική Βιβλιογραφία

Αντωνάτος, Σ. (2010). *Η θεωρία των αντικειμενότροπων σχέσεων*.

<https://www.psychiatry-pulse.gr/yliko/antikeimenotropwn.pdf>

Βάθης, Α. (n.d.). *Τύποι προσωπικότητας – χαρακτηριστικά*.

<https://www.therapia.gr/typoi-prosopikotitas/>

CNN GREECE. (2021). *Γουόλτ Ντίσνεϊ: Η σκοτεινή προσωπικότητα πίσω από τον αγαπημένο Μίκι Μάους*.

<https://www.cnn.gr/focus/story/292171/goyolt-ntisnei-h-skoteini-prosopikotita-piso-a-po-ton-agapimeno-miki-maouys>

Γουίνικοτ, Ντ. (2023). *Διαδικασίες ωρίμανσης και διευκολυντικό περιβάλλον: Μελέτες για τη θεωρία της συναισθηματικής ανάπτυξης* (Χατζηχαράλαμπος, Δ., Επιμ.) (Θ. Χατζόπουλος, Μετάφρ.). Εκδόσεις Του Εικοστού Πρώτου.

<https://www.politeianet.gr/books/9786185118945-winnicott-w-donald-ekdoseis-tou-ei-kostou-protou-diadikasies-orimansis-kai-dieukoluntiko-periballon-358011>

Ιανός. (n.d.). *Κίρκεγκωρ Σαίρεν*.

<https://www.ianos.gr/persons/view/detail/persons/kirkegkor-seren-0036238>

Καλημέρης, Σ. (2013). *Μηχανισμοί άμυνας 5.Σχάση ή Διχοτόμηση*.

<https://kalimeristherapist.com/%CF%83%CF%87%CE%AC%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CF%87%CE%BF%CF%84%CF%8C%CE%BC%CE%B7%CF%83%CE%B7/>

Καράμπελας, Κ. (2015). *Soren Kierkegaard: Η αλήθεια ως εσωτερικότητα και η αναστολή της ηθικής, προς μια υπέρβαση του πεπερασμένου*. (Μεταπτυχιακή Διατριβή). Διαθέσιμο από: Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών του ΑΠΘ. <https://ikee.lib.auth.gr/record/280460?ln=el>

Καφέτσιος, Κ. (2003). *Ενεργά μοντέλα δεσμού ενηλίκων και ψυχική υγεία: Επισκόπηση της περιοχής και προτάσεις για κλινική εφαρμογή και έρευνα*.
https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/PPP554/03_Kafetsios_ENCEPHALOS.pdf?fbclid=IwAR0kpQwZCLva1Sudv_rDBg0I6qfYgP0MfAPKBH96EFiMSKxPILvwSD8Ejd4

Κοκκώλης, Κ. (n.d.). *Είναι η Εξάρτηση Ασθένεια ή Επιλογή;*
https://www.okana.gr/sites/default/files/2021-03/EXARTISI_ASTHENEIA_I_EPILOGI_KKOKKOLIS.pdf

Κωστοπούλου-Δίγκα, Λ. (2011). *Η προβληματική της μετάφρασης στον υποτιτλισμό: ανάλυση μεταφραστικών τεχνικών και εφαρμογές στη διδακτική των γλωσσών*. (Διδακτορική Διατριβή). Διαθέσιμο από: Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών του ΑΠΘ. <https://ikee.lib.auth.gr/record/128053?ln=el>

Μαλογιάννης, Ι. (2014). *Η Προσαρμογή της Γνωσιακής Θεραπείας Σχημάτων σε Ελληνικό Πληθυσμό. Εφαρμογή σε Ασθενείς με Χρονίσασα Καταθλιπτική Διαταραχή*. (Διδακτορική Διατριβή). Διαθέσιμο από: Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών.
<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/42501>

Μπατάλα, Γ. (n.d.). *Θεωρία προσκόλλησης*.
<https://batalalarissa.gr/el/psychologos-psichotherapeftria-larisa-symperifora-proskolisi-s-apo-to-likno-mexri-ton-tafo>

Νόμος 4779/2021. ΦΕΚ Α' 27/20.02.2021.
<https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/672722/nomos-4779-2021>

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών. (2006). *Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και Προαιρετικό Πρωτόκολλο*.
<https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2023/eidiki-agogi/%CE%911.%20%CE%A3%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7%20%CF%84%CE%BF%CF%85%20%CE%9F%CE%97%CE%95%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CE%AC%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%B1%20%CE%BC%CE%B5%2>

[0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%AF%CE%B1.pdf](#)
[f](#)

Πέτρου, Δ. (n.d.). *Η θεωρία της Προσκόλλησης (Attachment Theory) - John Bowlby*. [PowerPoint slides].
<https://medcollege.edu.gr/wp-content/uploads/2022/09/theoria-proskollisis.pdf>

Πιτσόλη, Κ. (Επιμ.). (2014). *Οι Μεγάλοι Φιλόσοφοι*. (Α. Αναστασίου, Μετάφρ.) Εκδόσεις Τερζόπουλος.
<https://www.politeianet.gr/books/9789606838347-sullogiko-terzopoulos-oi-megaloi-filosofoi-239075>

Φιλίππου, Ι. (2013). *Η χρησιμότητα του αγχους και της ηδονής: μία κλαϊνική προσέγγιση παραμυθιών των Jacob και Wilhelm Grimmς*. (Διδακτορική Διατριβή). Διαθέσιμο από: Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών του ΑΠΘ.
<https://ikee.lib.auth.gr/record/133802/?ln=el>

Χαλεπλή, Μ. (2021). *Διαμόρφωση της διατύπωσης περίπτωσης: Μοντέλα και προσεγγίσεις*. [PowerPoint slides].
https://cbt.edu.gr/arxeia/dihmerida.12.2021/10_Xalepli.pdf

Κίρκεγκωρ, Σ. (1998). *Φιλοσοφικά ψιχία ή κνήσματα και περιτμήματα*. (Κ. Παπαγιώργης, Μετάφρ.). Εκδόσεις Καστανιώτης.
<https://www.kastaniotis.com/960-03-2069-1-c.html>